

กระทู้ถามที่ ๐๕๕ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๒ เมษายน ๒๕๕๑

เรื่อง การแก้ไขปัญหาทรัพยากรป่าไม้ของชาติ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

เนื่องจากปัจจุบันนี้สื่อมวลชนได้นำเสนอข่าวเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ของชาติอยู่เป็นประจำ ทำให้ประชาชนเกิดความสนใจอย่างกว้างขวางและเป็นผลดีต่อการกระตุ้นจิตสำนึกในการรักษาป่าไม้ของชาติ ซึ่งนับวันจะลดน้อยลงไปทุกทีนับแต่เรื่องป่าสาละวินซึ่งเป็นผลให้มีการโยกย้ายข้าราชการในสังกัดกรมป่าไม้เป็นจำนวนมากจนถึงเรื่องไฟไหม้ป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งทำให้เกิดการวิจารณ์ถึงผลของมติคณะรัฐมนตรีที่อำเภอลำปาง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อคราวประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจร เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ ดังนั้น เพื่อความชัดเจนของรัฐบาลที่จะแก้ไขปัญหาทรัพยากรป่าไม้ของชาติช่วยกันรักษาป่าไม้ให้คงอยู่ยืนยาวชั่วลูกชั่วหลานต่อไป จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีมาตรการในการป้องกันการตัดไม้ทำลายป่าแต่ละประเภทหรือไม่ อย่างไร การแก้ไขปัญหาลดปัญหาป่าไม้ด้วยการโยกย้ายข้าราชการจะมีผลดีและผลเสียอย่างไร

๒. รัฐบาลทราบหรือไม่ว่าปัจจุบันนี้ป่าชายเลนมีเนื้อที่ที่แท้จริงเหลืออยู่เท่าใด อยู่ที่ใดบ้าง และรัฐบาลมีนโยบายกวดขันจับกุมผู้บุกรุกป่าชายเลนหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. รัฐบาลจะยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีที่วังน้ำเขียวเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ หรือไม่ เพราะเหตุใด ขอทราบรายละเอียด

๔. รัฐบาลมีแนวทางในการป้องกันไฟไหม้ป่าหรือไม่ อย่างไร และมีวิธีการที่จะให้ประชาชนช่วยกันดูแลแก้ไขปัญหไฟไหม้ป่าอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เปรมศักดิ์ เพียยุระ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น

พรรคความหวังใหม่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๕๕ ร.

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น
เรื่อง การแก้ไขปัญหาทรัพยากรป่าไม้ของชาติ

ระเบียบแ

ข้าพเจ้า นายปองพล อติเรกสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอตอบกระทู้ถาม
ของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

ว่าด้วยกา

คำถามข้อ ๑

รัฐบาลมีมาตรการในการป้องกันการตัดไม้ทำลายป่าแต่ละประเภทหรือไม่ อย่างไร การแก้ไข
ปัญหาป่าไม้ด้วยการโยกย้ายข้าราชการจะมีผลดีและผลเสียอย่างไร

ได้รวดเร็ว

ภาพถ่ายค

ภูมิศาสตร์

คำตอบ

มาตรการในการดูแลป้องกันรักษาป่า

เจ้าหน้าที่

๑. มาตรการป้องกัน

ทหาร แล

ทางสังคม

๑) จัดให้มีการลาดตระเวนตรวจป่า เพื่อตรวจสอบแนวเขตป่าสภาพป่า รวบรวมข้อมูล
ข่าวสาร สภาพพื้นที่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม พื้นที่ล่อแหลมและลักษณะการกระทำผิดในพื้นที่ที่
รับผิดชอบของหน่วยงานให้ทันสมัย โดยต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะเป็นการป้องกันมิให้มี
การกระทำผิดเกิดขึ้น ข้อมูลที่ได้มาจะเป็นเครื่องมืออย่างดีในการพิจารณาหรือแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้อง
ทันต่อเหตุการณ์

ต้องเร่งดำ

ที่จะแก้ไข

แหล่งคำสั่ง

๒) ให้ความสำคัญกับราษฎรในพื้นที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
และสัตว์ป่า ด้วยการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจมีจิตสำนึก
และมีความพร้อมที่จะร่วมมือกันในชุมชนและหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้
ให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนและประเทศชาติอย่างยั่งยืน

เพื่อกำหนด

๓) ส่งเสริมกลุ่มอนุรักษ์ป่าไม้และสิ่งแวดล้อมของประชาชนในสถาบันการศึกษาทุก
ระดับและขององค์กรต่างๆ ซึ่งจะเป็นแนวร่วมในการป้องกันรักษาป่าอย่างกว้างขวาง เช่น กลุ่มรักษ์ป่า
กลุ่มรักษาต้นน้ำ กลุ่มรักษนก ชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มประชาอาสา รักษาป่า

เป็นพื้นที่ที่

มีเอกลักษณ์

และพื้นที่ที่

หรือพันธุ์พืช

๔) ส่งเสริมโครงการและกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และฟื้นฟูสภาพป่าต่างๆ
เช่น ป่าชุมชน วนเกษตร สวนป่าเอกชน การปลูกและบำรุงต้นไม้ในวันนักขัตฤกษ์ และวันมงคลต่างๆ
โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ โครงการราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า โครงการส่งเสริมราษฎรป้องกันรักษาป่า
และไฟป่า โครงการพระสงฆ์ร่วมอนุรักษ์ป่าไม้ โครงการวนศาสตร์ชุมชน โครงการราษฎรรักษาต้นน้ำ
การป้องกันรักษาและฟื้นฟูสภาพป่าภายหลังการจับกุมดำเนินคดีบนพื้นที่ถูกแผ้วถาง

หน้าต่าง แ

๕) เข้มงวดกวดขันการปฏิบัติงานของด่านป่าไม้ การออกใบเบิกทาง โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายอย่างเคร่งครัด จัดทำแนวทางและระเบียบปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์

๒. มาตรการปราบปราม

๑) แต่งตั้งข้าราชการทหารของกองทัพภาคที่ ๑ - ๔ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ให้มีอำนาจตรวจค้นจับกุมและได้รับการคุ้มครองตามประมวลกฎหมายอาญา

๒) ใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้สามารถตรวจสอบหลักฐานและสถานการณ์ได้รวดเร็ว แม่นยำ สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานทางคดีได้ เช่น แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ และภาพถ่ายดาวเทียม การใช้เฮลิคอปเตอร์ตรวจการณ์และส่งกำลังบำรุง การใช้กล้องตรวจสอบพิกัดทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น

๓) การปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าที่มีลักษณะเป็นขบวนการ มีนายทุนและเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวข้อง จะสนธิกำลังเจ้าหน้าที่ป่าไม้จากส่วนกลาง เจ้าหน้าที่ป่าไม้ท้องที่ ฝ่ายปกครอง ทหาร และตำรวจ เข้าดำเนินการโดยใช้มาตรการทางกฎหมาย มาตรการทางปกครอง และมาตรการทางสังคม

๔) กรณีตรวจพบการกระทำผิด โดยเฉพาะพื้นที่ป่าธรรมชาติ หรือพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ต้องเร่งดำเนินการและแก้ไขปัญหาโดยเร็วที่สุด มิฉะนั้นปัญหาจะลุกลามแผ่ขยายหรือฝังรากลึกจนยากที่จะแก้ไข เช่น กรณีการบุกรุกเข้าไปทำกินหรือตั้งถิ่นฐานในเขตป่า การตัดถนนเข้าไปในเขตป่า การตั้งแหล่งค้าสิ่งประดิษฐกรรมจากไม้ การค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย เป็นต้น

๕) จัดลำดับชั้นความสำคัญของพื้นที่ป่าไม้ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน เพื่อกำหนดความเข้มข้นในการป้องกันและปราบปราม เรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

(๑) พื้นที่ที่ล่อแหลม หรือถูกคุกคามต่อระบบนิเวศในเขตป่าอนุรักษ์ได้ง่าย เช่น เป็นพื้นที่ที่มีพันธุ์พืชและสัตว์ที่มีคุณค่าหายากของประเทศ พื้นที่ที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ หรือมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว พื้นที่ป่าชายเลน พื้นที่ในเขตชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้น ๑ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย และพื้นที่ที่ตั้งของหมู่บ้าน ซึ่งมีอาชีพและพฤติกรรมที่มีผลกระทบต่อการทำลายทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า หรือพันธุ์พืช

(๒) พื้นที่ที่ล่อแหลมต่อการกระทำผิดกฎหมาย เช่น โรงงาน ประดิษฐกรรมประดู หน้าต่าง แหล่งค้าสัตว์ป่า พื้นที่สองข้างถนนที่ผ่านป่า หมู่บ้านที่อยู่กลางป่า ฯลฯ

(๓) พื้นที่นอกเขตป่าอนุรักษ์

น
ขอตอบกระทู้ถาม

บางไร การแก้ไข

รวบรวมข้อมูล
ทำผิดในพื้นที่ที่
ป้องกันมิให้มี
หาอย่างถูกต้อง

ทรัพยากรป่าไม้
เข้าใจมีจิตสำนึก
ทรัพยากรป่าไม้

ในการศึกษาทุก
ชั้น กลุ่มรักษ์ป่า

สภาพป่าต่างๆ
ะวันมอคลต่างๆ

ป้องกันรักษาป่า
อนุรักษ์ชาติต้นน้ำ

๓. มาตรการสนับสนุน

๑) ปรับเปลี่ยนบทบาทของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ให้สามารถทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยการประชุม สัมมนา และฝึกอบรม ฯลฯ

๒) เพิ่มความถี่ในการประชุมอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ประจำจังหวัด โดยจะจัดการประชุมอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อให้สามารถกำกับดูแลแก้ปัญหาและพัฒนาการป้องกันรักษาป่าของจังหวัดได้

๓) ให้เจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันรักษาป่ามีกิจกรรมที่เกิดประโยชน์เป็นรูปธรรมต่อประชาชนในพื้นที่ เพื่อเป็นเครื่องมือเข้าสู่ความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชน เช่น การเพาะชำกล้าไม้เพื่อแจกจ่าย กิจกรรมป่าไม้ชุมชน กิจกรรมส่งเสริมและเผยแพร่งานป่าไม้ เป็นต้น

๔) ประสานงานกับส่วนราชการ องค์กรประชาชน และองค์กรเอกชน เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์สามารถสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตได้อย่างยั่งยืน ภายใต้ระบบการจัดการพื้นที่ที่กับการกิจของหน่วยงานและการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน

๕) ใช้กระแสน้ำลม หรือพลังมวลชน เป็นเครื่องช่วยในการตรวจสอบพฤติกรรมของคนในสังคม ทั้งด้านส่งเสริม ยกย่อง บุคคลที่ประกอบคุณงามความดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และในแนวทางตรงกันข้ามก็ใช้ในการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติโดยผู้มีอิทธิพล อำนาจมืด หรือนายทุนผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำผิด ซึ่งกฎหมายหรืออำนาจการปกครองเอื้อมไม่ถึง รวมทั้งการใช้มาตรการทางด้านการค้าระหว่างประเทศและองค์การค้าโลกกดดันให้ยุติการผลิตสินค้าที่ทำลายทรัพยากรป่าไม้

คำถามข้อ ๒

รัฐบาลทราบหรือไม่ว่าปัจจุบันนี้ป่าชายเลนมีเนื้อที่ที่แท้จริงเหลืออยู่เท่าใด อยู่ที่ใดบ้าง และรัฐบาลมีนโยบายกวาดล้างจับกุมผู้บุกรุกป่าชายเลนหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ

พื้นที่ป่าชายเลนของประเทศในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ จากภาพถ่ายดาวเทียม LANDSAT - ๕ มีเหลืออยู่ ๑,๐๔๗,๓๕๐ ไร่ ดังนี้ ภาคตะวันออกเหลือป่าชายเลน ๗๕,๑๑๒.๕ ไร่ ภาคกลางเหลือป่าชายเลน ๓๔,๐๕๖.๗๕ ไร่ ภาคใต้ด้านอ่าวไทยเหลือป่าชายเลน ๑๐๓,๕๗๐.๕ ไร่ และภาคใต้ฝั่งทะเลอันดามันเหลือป่าชายเลน ๘๓๐,๖๕๐.๒๕ ไร่ โดยรัฐบาลมีนโยบายเกี่ยวกับเรื่องการบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลนทั้งด้านการป้องกันและการปราบปรามอย่างต่อเนื่องและจริงจังมาตลอด โดยเฉพาะได้มีการสั่งการให้หน่วยงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้) กระทรวงมหาดไทย

กระทรวงกลาโหม ดำเนินการตามมาตรการที่ได้กำหนดให้มีผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริงมีความร่วมมือ
และประสานการปฏิบัติกันอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งได้กำชับให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจตราจับกุมผู้บุกรุกทำลายป่าในพื้นที่รับผิดชอบอย่างเข้มงวดกวดขัน โดยถือ
เป็นภารกิจที่มีความสำคัญลำดับแรก

คำถามข้อ ๓

รัฐบาลจะยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี ที่วังน้ำเขียว เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ หรือไม่
เพราะเหตุใด ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ ที่จะยกเลิกมี ๒ ฉบับ คือ

๑. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ เรื่อง มาตรการและแนวทางการแก้ไข
ปัญหาที่ดินทำกิน และการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนและอุทยานแห่งชาติในภาพรวมทั้งประเทศ ซึ่งเป็น
เรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวมทั้งประเทศโดยจำแนกเป็นพื้นที่ ๕ ประเภท
คือ (๑) ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี (๒) ป่าสงวนแห่งชาติ (๓) ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี
(๔) ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์พื้นที่ลุ่มน้ำ
ชั้น ๑ ชั้นที่ ๒ และ (๕) พื้นที่อื่นๆ เช่น สวนป่า สำหรับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย และป่าอนุรักษ์
พื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ ให้มีการตรวจสอบ พิสูจน์ และรับรองสิทธิการอยู่อาศัย/ทำกิน ในรูปแบบ
ให้สิทธิทำกิน

๒. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ เรื่อง มาตรการและแนวทางการแก้ไข
ปัญหาที่ดินทำกิน และการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนและอุทยานแห่งชาติในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นเรื่อง
เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลาน จังหวัดนครราชสีมา โดยให้ปรับ
แนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน แล้วรับรองสิทธิการอยู่อาศัย/ทำกิน โดยออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑

เหตุผลในการยกเลิก

๑. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่
ป่าไม้ในภาพรวมทั้งประเทศ ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิสูจน์ให้ชัดเจน มีปัญหาการตีความว่าลักษณะใด
เป็นการบุกรุกพื้นที่ใหม่ ก่อให้เกิดช่องว่างเป็นข้ออ้างบุกรุกทำลายป่าเพิ่มมากขึ้น

๒. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๐ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่
ป่าไม้ในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งกำหนดให้เพิกถอนแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน จังหวัดนครราชสีมา

แล้วให้ออกเอกสาร ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ขัดกับมติคณะรัฐมนตรีวันเดียวกันที่ใช้แก้ไขปัญหาในภาพรวมทั้งประเทศ กล่าวคือ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายกำหนดให้รับรองสิทธิการอยู่อาศัย/ทำกินในรูปแบบให้สิทธิทำกินเท่านั้น

๓. กลุ่มอนุรักษ์ต่างๆ ได้เรียกร้องให้ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๐ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวมทั้งประเทศ โดยขอให้ทบทวนการปฏิบัติ เพื่อมิให้มีการให้ที่ดินแก่ผู้อาศัยทำกินในเขตป่าอนุรักษ์ ซึ่งเรื่องนี้ได้นำเสนอคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติพิจารณาแล้ว ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๑ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๑

ความเห็นของคณะกรรมการโดยสรุปเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพิสูจน์การครอบครองที่ดินของราษฎรให้ใช้ภาพถ่ายทางอากาศเป็นหลักร่วมกับหลักฐานอื่น และกำหนดมาตรการการอยู่อาศัยในพื้นที่ป่าไม้ไม่ให้ขยายพื้นที่เพิ่มเติม

มติที่ประชุม ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้) พิจารณาปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ โดยให้ใช้แนวทางมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๐ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวมทั้งประเทศเป็นฐานในการปรับปรุง และให้นำความเห็นของคณะกรรมการ ฯ ไปประกอบการพิจารณาด้วย

๔. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ปรึกษาขอข้อคิดเห็นจากตัวแทนสมาชิกคนจนเกี่ยวกับมติคณะรัฐมนตรีที่จะเสนอใหม่แล้ว เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ณ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยได้นำผลการปรึกษาดังกล่าว มาปรับปรุงร่างมติคณะรัฐมนตรีที่จะเสนอใหม่แล้ว และได้ดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๑ แล้ว โดยได้จัดทำเป็นร่างมติคณะรัฐมนตรี เรื่องการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้เสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และได้นำเข้าพิจารณาในการประชุมคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ และได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๕. สอดคล้องกับนโยบาย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๑ ณ ห้องประชุมกิตติขจร กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนของประชาชน ให้เน้นหลักความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันในการช่วยเหลือ

คำถามข้อ ๔

รัฐบาลมีแนวทางในการป้องกันไฟไหม้ป่าหรือไม่ อย่างไร และวิธีการที่จะให้ประชาชนช่วยกันดูแลแก้ไขปัญหาไฟไหม้ป่าอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

สาเหตุใ

ความเสี

ที่ต้นเห

อีกต่อใ

ของทรั

เผาป่า

ป้องกัน

ประชา

ให้การรั

ที่ล่อแ

สองข้า

คำตอบ

๑. แนวทางในการป้องกันไฟไหม้ป่า มีดังนี้

๑.๑ หน่วยปฏิบัติงานสนาม

- ๑) ศูนย์ควบคุมไฟป่า ๖ ศูนย์
- ๒) สถานีควบคุมไฟป่า ๔๓ สถานี
- ๓) ค่ายพัฒนาการควบคุมไฟป่า ๒ ค่าย
- ๔) สำนักงานป่าไม้เขต ๒๑ เขต
- ๕) สำนักงานป่าไม้จังหวัด ๖๖ จังหวัด

๑.๒ มาตรการในการควบคุมไฟป่า

- ๑) ดำเนินการในทุกวิถีทาง ที่จะป้องกันไม่ให้ประชาชนจุดไฟเผาป่าไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใดอีกต่อไป
- ๒) ดำเนินการดับไฟป่าที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย เพื่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรป่าไม้น้อยที่สุด

๑.๓ แนวทางการดำเนินงาน

งานควบคุมไฟป่าประกอบด้วยกิจกรรมหลัก ๒ กิจกรรม ได้แก่

๑) การป้องกันไฟป่า

โดยที่ไฟป่าในประเทศไทยล้วนมีสาเหตุจากมนุษย์ ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุอย่างมีประสิทธิภาพ ก็คือ การดำเนินการในทุกวิถีทางที่จะป้องกันไม่ให้ประชาชนจุดไฟเผาป่าอีกต่อไป ทั้งนี้ โดยใช้การประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือ โดยชี้แจงให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้ ความจำเป็นที่จะต้องอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ตลอดจนผลเสียที่เกิดจากการจุดไฟเผาป่าเพื่อให้ประชาชนเกิดทัศนคติที่ถูกต้องต่อปัญหาไฟป่า เลิกจุดไฟเผาป่า และหันมาร่วมมือกันป้องกันไฟป่า โดยดำเนินการประชาสัมพันธ์ในทุกรูปแบบ เช่น ใช้หน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน ดิจิทัลประชาสัมพันธ์ แจกสิ่งตีพิมพ์ และเอกสารเผยแพร่ จัดนิทรรศการให้การศึกษาและฝึกอบรม

นอกจากนี้ยังดำเนินการจัดการเชื้อเพลิง โดยทำแนวกันไฟและชิงเผาในพื้นที่ที่ล่อแหลมต่อการเกิดไฟป่า เช่น พื้นที่ที่มีการสะสมเชื้อเพลิงมาก พื้นที่ที่มีวัชพืชหนาแน่น หรือพื้นที่ป่าสองข้างทาง ซึ่งพื้นที่เหล่านี้มีโอกาสเกิดไฟไหม้ได้ง่าย และเมื่อเกิดขึ้นแล้วไฟป่าจะมีความรุนแรงมาก

ยากต่อการควบคุม การจัดการเชื้อเพลิงมีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณและความต่อเนื่องของเชื้อเพลิง อันจะมีผลในการลดโอกาสของการเกิดไฟ หรือหากเกิดไฟป่าขึ้น ไฟนั้นจะมีความรุนแรงน้อยกว่าเดิม ทำให้สามารถควบคุมได้ง่าย

๒) การดับไฟป่า

ในพื้นที่ที่มีปัญหาไฟป่ารุนแรง หรือพื้นที่ที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ เช่น อุทยานแห่งชาติหรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จะจัดตั้งสถานีควบคุมไฟป่าเพื่อรับผิดชอบการดับไฟป่าในที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้น โดยสถานีควบคุมไฟป่าจะดำเนินการตรวจหาไฟในพื้นที่รับผิดชอบตลอดช่วงฤดูแล้ง เมื่อพบไฟป่าเกิดขึ้นก็จะจัดส่งกำลังออกไปดับไฟป่าทันที ในกรณีที่เกิดไฟป่าขนาดใหญ่จนกำลังของสถานีควบคุมไฟป่าเจ้าของพื้นที่ไม่สามารถที่จะควบคุมได้ จะขอกำลังสนับสนุนจากสถานีควบคุมไฟป่าข้างเคียง มาช่วยปฏิบัติงาน โดยมีศูนย์ควบคุมไฟป่าเจ้าของท้องที่เป็นผู้สั่งการและประสานงาน

๑.๔ การปฏิบัติงาน

๑) การประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่า

- สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ
- โดยมีหน่วยปฏิบัติ คือ ศูนย์ควบคุมไฟป่า ๖ ศูนย์ สถานีควบคุมไฟป่า ๔๓ สถานี สำนักงานป่าไม้เขต ๒๑ เขต และสำนักงานป่าไม้จังหวัด ๖๖ จังหวัด

๒) การดับไฟป่า

- สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมพื้นที่ ๑๗,๒๕๖,๑๘๐ ไร่ หรือคิดเป็น ๒๑.๐๔% ของพื้นที่ป่าทั่วประเทศ
- โดยมีหน่วยปฏิบัติ คือ ศูนย์ควบคุมไฟป่า ๖ ศูนย์ และสถานีควบคุมไฟป่า ๔๓ สถานี

๓) การพัฒนาบุคลากรด้านการควบคุมไฟป่า

- สามารถฝึกอบรมพนักงานดับไฟป่าที่มีคุณภาพได้ประมาณ ปีละ ๓๐๐ คน เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่า ปีละ ๖๐ คน และวิทยากรด้านการควบคุมไฟป่า ปีละ ๖๐ คน
- โดยมีหน่วยปฏิบัติ คือ ก่ายพัฒนาการควบคุมไฟป่า ๒ ก่าย

๑.๕ การตั้งคณะกรรมการระงับดับไฟป่า

รัฐบาลโดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่ง ที่ ๘๐/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๑ และคำสั่งที่ ๘๒/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๑ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการระงับดับไฟป่า เพื่อสามารถระงับดับไฟป่าอย่างมีประสิทธิภาพเมื่อมีไฟป่าใหญ่เกิดขึ้นทุกจังหวัด

ของเชื้อเพลิง
น้อยกว่าเดิม

คณะกรรมการระดับไฟฟ้าได้มีคำสั่ง ที่ ๑/๒๕๕๐ เรื่อง ตั้งกองอำนวยการระดับ
ดับไฟฟ้าเฉพาะกิจประจำจังหวัด ๖๖ จังหวัด โดยมอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการ ทำการดับ
ไฟฟ้าให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่สั้นที่สุด โดยการระดมสรรพกำลังทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือ ยานพาหนะ
และกำลังคนทั้งภาครัฐและเอกชนมาร่วมดับไฟฟ้า

เช่น อุทยาน
ที่เกิดขึ้น
แล้ว เมื่อพบ
ถานีควบคุม
ป่าข้างเคียง

๒. การให้ประชาชนช่วยกันดูแลแก้ไขปัญหาไฟไหม้ป่า

๒.๑ มีการประชาสัมพันธ์ ฝึกอบรม แก่ประชาชนให้มีความเข้าใจอันตรายของไฟฟ้า วิธีการ
ป้องกันไม่ให้เกิดไฟฟ้า และวิธีการดับไฟฟ้าขั้นพื้นฐาน ตลอดจนการร่วมกันดับไฟป่ากับกลุ่มอื่นๆ เมื่อมี
การระดมกำลังจากผู้อำนวยการดับไฟฟ้าเฉพาะกิจประจำจังหวัด

๒.๒ มีโครงการส่งเสริมราษฎรป้องกันรักษาป่าและไฟฟ้า โดยมอบให้ประชาชนดูแลรักษาป่า
และไฟฟ้าในพื้นที่ที่กำหนดไว้ หากไม่มีการลักตัดไม้และไม่มีไฟฟ้าเกิดขึ้น จะมีค่าตอบแทนให้ดังนี้

ปีที่ ๑ อัตราไร่ละ ๒๕๓ บาท

ปีที่ ๒ อัตราไร่ละ ๒๗๗ บาท

ปีที่ ๓ อัตราไร่ละ ๒๗๗ บาท

ไฟฟ้า ๔๓

หรือคิดเป็น

ควบคุมไฟฟ้า

๓๐๐ คน

๖๐ คน

๕ มีนาคม

ดับไฟฟ้า